

REKOMENDACIJOS DĖL VISOS DIENOS MOKYKLOS KŪRIMO IR VEIKLOS ORGANIZAVIMO

1 SKYRIUS. BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1. Rekomendacijos dėl visos dienos mokyklos kūrimo ir veiklos organizavimo (toliau – Rekomendacijos) parengtos siekiant padėti mokykloms atrasti praktinius kelius kurti Geros mokyklos koncepcijoje įtvirtintą, pamatinėmis humanistinėmis vertybėmis ugdytą grindžiančią, prasmės, atradimų ir asmens ugdymo(si) sėkmės siekiančią mokyklą, kuri savo veikloje vadovaujasi mokyklos bendruomenės susitarimais ir nuolatiniu visų mokyklos bendruomenės narių mokymusi.

1.2. Rekomendacijų paskirtis – apibrėžti visos dienos mokyklos (toliau – VDM) tikslą, uždavinius, veiklos principus, galimas vykdyti programas, veiklas, teikiamas paslaugas ir jų vykdytojus, ugdymo ir kitų paslaugų planavimą ir įgyvendinimą, kokybės užtikrinimą bei galimus finansavimo šaltinius.

1.3. VDM veikla šiose Rekomendacijose aprašoma kaip ugdymo proceso organizavimo būdas, kurio esminis požymis yra visų vykdomų programų, veiklų, paslaugų dermė siekiant bendro mokyklos tikslo per ilgesnį nei įprastai mokykloje praleidžiamą laiką.

1.4. VDM vykdomos programos, teikiamos paslaugos ir veiklos organizuojamos ne tik mokyklos patalpose, jos teritorijoje, bet ir kitose ugdymui, edukacijai, kultūrai, poilsiui, pramogoms vykdyti pritaikytose erdvėse – parkuose, muziejuose, bibliotekose, dienos centruose, universaliuose daugiafunkčiuose centruose, mokyklose-daugiafunkčiuose centruose, įmonėse ir kt.

1.5. Rekomendacijomis siūloma vadovautis mokykloms, vykdančioms priešmokyklinio ir pradinio ugdymo programas, prireikus – ir mokykloms, vykdančioms pagrindinio, vidurinio ugdymo programas (toliau – mokyklos).

1.6. Rekomendacijose vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir kituose įstatymuose ir jų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

2 SKYRIUS. TIKSLAS, UŽDAVINIAI IR VEIKLOS PRINCIPAI

2. VDM tikslas – sudaryti sąlygas kokybiškam, socialiai teisingam ir lygias galimybes užtikrinančiam visapusiškam kiekvieno vaiko ugdymui(si) visą dieną saugioje aplinkoje.

2.1.. VDM uždaviniai:

2.1.1. užtikrinti kiekvieno mokinio pažangą ir gerinti pasiekimus;

2.1.2. sudaryti sąlygas ugdytis ir gauti reikalingą pagalbą įvairių ugdymosi poreikių turintiems mokiniams;

2.1.3. mažinti socialinę atskirtį;

2.1.4. užtikrinti lygias galimybes tenkinti socialinius, sveikatos priežiūros, švietimo ir kultūros poreikius;

2.1.5. stiprinti formaliojo ugdymo ir neformaliojo švietimo dermę;

2.1.6. skatinti mokyklų atvirumą ir socialinę partnerystę;

2.1.7. skatinti mokyklas ieškoti efektyvių ugdymo organizavimo būdų;

2.1.8. sudaryti galimybę šeimoms derinti darbo ir šeimos įsipareigojimus.

2.2. VDM kuriama ir veikla vykdoma vadovaujantis šiais principais:

2.2.1. Kontekstualumo – pasirenkant VDM veiklos modelį ir vykdam VDM veiklą atsižvelgiama į kiekvieno vaiko ugdymosi poreikius, patiriamus sunkumus, kylančius mokykloje dėl socialinių, ekonominių, kultūrinių šeimų skirtumų, mokinių pasiekimus, turimą

aplinką / infrastruktūrą, kurioje veikia mokykla, jos galimybes, socialinės partnerystės tinklą, programų, veiklų ir paslaugų pasiūlą ir kitas galimybes ir pan.;

2.2.2. Lankstumo – VDM vykdomos programos, veiklos, paslaugos, jų trukmė, intensyvumas ir kt. gali būti keičiama atsižvelgiant į konkrečios mokyklos bendruomenės poreikius;

2.2.3. Geriausių vaiko interesų prioriteto – priimant sprendimus ar imantis bet kokių veiksmų, dėl VDM susijusių su vaiku, vadovaujamosi geriausiais vaiko interesais. Vaiko interesų principas taikomas remiantis konkrečia individualaus vaiko situacija, siekiant nustatyti, kas naudingiausia vaikui artimiausiu metu ir ateityje, nurodant, kad vaiko interesai buvo išnagrinėti ir kad į juos atsižvelgta pirmiausia. Vaikui turi būti teikiamos tokios paslaugos, siūlomos veiklos VDM, kokių reikia jo gerovei;

2.2.4. Vaiko visapusiško ugdymosi užtikrinimo – VDM tinkamų aplinkų ir sąlygų sudarymu atskleisti kiekvieno vaiko ugdymosi potencialą ir ugdyti visas vaiko kompetencijas;

2.2.5. Sistemiskumo – VDM kuriama kaip integrali edukacinių, socialinių, kultūrinių veiklų visuma. VDM sėkmė priklauso nuo darnaus visų prasmiais ryšiais susijusių struktūrinių dalių ir veiklų funkcionavimo siekiant bendro mokyklos tikslo;

2.2.6. Tarpinstitucinio bendradarbiavimo – kuriant VDM, planuojant veiklas, jas įgyvendinant dalyvauja ne tik švietimo, bet ir kitų sričių vaikui ir šeimai reikalingas paslaugas – socialines, sveikatos priežiūros, kultūros – teikiančių įstaigų atstovai, pasitelkiamos nevyriausybinės organizacijos ir kt.

3 SKYRIUS. PROGRAMOS, VEIKLOS, JŲ VYKDYTOJAI

3.1. VDM organizuojama veikla apima tarpusavyje suderintą formalųjį ir neformalųjį ugdymą, švietimo pagalbą, socialinių (sociokultūrinės paslaugos, maitinimo organizavimas, parama mokinio reikmėms įsigyti, transporto organizavimas), kultūros (sociokultūrinė edukacija), visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų teikimą ir kitą, visapusiškam mokinių ugdymuisi, sveikatinimui, poilsiui reikalingą veiklą.

3.2. Mokyklos pasirinktų formaliojo ir neformaliojo ugdymo programų, kitų veiklų ir paslaugų kasdieninės teikimo sekos, trukmės, kiekio, dažnumo, vietos nustatymas yra suprantamas kaip VDM veiklos modelis.

3.3. Mokykla, kurdama VDM, atsižvelgia į mokyklos bendruomenės poreikius ir pasirenka jai tinkamiausią iš Rekomendacijų, pateiktų priede, arba pati susikuria ir įgyvendina VDM veiklos modelį.

3.4. VDM numatytas veiklas, išskyrus vaikų ugdymą pagal priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas, neformaliojo vaikų švietimo programas ir švietimo pagalbą, gali teikti savanoriai, socialiniai darbuotojai, visuomenės sveikatos priežiūros specialistai, kultūros darbuotojai, kiti specialistai. Rekomenduojama, kad visi specialistai, neturintys pedagogo kvalifikacijos, išklaustų pedagoginių-psichologinių žinių kursą.

4 SKYRIUS. UGDYMO, KITŲ VEIKLŲ IR PASLAUGŲ PLANAVIMAS, ĮGYVENDINIMAS IR KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS

4.1. VDM procesų organizavime mokyklai rekomenduojama bendradarbiauti su mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija (valstybinės Mokyklos – biudžetinės įstaigos), savivaldybės vykdomąja institucija (savivaldybės Mokyklos – biudžetinės įstaigos), savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija (dalyvių

susirinkimu) (valstybinės ir savivaldybės Mokyklos – viešosios įstaigos), savininku (dalyvių susirinkimu) (kitų Mokyklų) (toliau – Savininkas).

4.2. Inicijatyva kurti VDM gali kilti iš mokyklos bendruomenės poreikių (nepalankus socialinis ekonominis kontekstas, žemi mokinių pasiekimai, netenkinami mokinių individualūs poreikiai ir kt.). Įsivertinusi kontekstą, mokykla kartu su Savininku priima sprendimą dėl ugdymo proceso organizavimo VDM būdu visoje mokykloje ar atskirose klasėse / grupėse. Inicijatyva galima ir iš mokyklos Savininko, kuris, analizuodamas esamą konkrečios mokyklos situaciją, gali teikti siūlymą dėl ugdymo proceso organizavimo mokykloje VDM būdu.

4.3. Norint organizuoti ugdymo procesą VDM būdu, mokyklai rekomenduojama nusistatyti VDM poreikį atliekant reprezentatyvią jos mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) apklausą ir įvertinant kontekstą šiais aspektais:

4.3.1. tėvų (globėjų, rūpintojų), kurie pritaria, kad ugdymo procesas mokykloje vyktų VDM būdu, dalis (jei pasirenkamas VDM veiklos modelis, kuriame lankomumas būtų privalomas visiems mokiniams – visi tėvai (globėjai, rūpintojai) turėtų pritarti);

4.3.2. mokyklos turimas socialinių partnerių tinklas, t. y. ar mokykla yra užmezgusi partnerystes su vaikų socialinę priežiūrą vykdančiomis institucijomis, nevyriausybinėmis organizacijomis, neformaliojo vaikų švietimo teikėjais, daugiafunkčių centrų paslaugų teikėjais ir kita;

4.3.3. mokyklos aplinkų atitikimas mokinių neformaliajam švietimui, individualiam ir grupiniam darbui, poilsiui;

4.3.4. mokyklos mokinių, dalyvaujančių neformaliojo vaikų švietimo programose ne mokykloje, dalis;

4.3.5. mokyklos personalo situacija (t. y. ar jo pakanka VDM veiklai, kokio ne pedagoginio personalo trūksta socialinių, sveikatos priežiūros, kultūros ar kitų mokyklos bendruomenei reikalingų paslaugų teikimui);

4.3.6. mokykloje besimokančių specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių skaičius ir jiems reikalingos švietimo pagalbos poreikis;

4.3.7. mokyklos mokinių pasiekimų lygis (pvz., 2 ir 4 klasės mokinių, nepasiekiančių patenkinamo skaitymo ir matematikos pasiekimų lygio, dalis pagal Nacionalinio mokinių pasiekimų tyrimo duomenis);

4.3.8. mokinių, turinčių mokymosi sunkumų dėl nepalankios aplinkos veiksnių, dalis (pvz., pagal mokinių, kurie gauna nemokamą maitinimą, dalį; vaiko minimalios priežiūros priemonę gavusių vaikų skaičių ir kt.);

4.3.9. mokyklos Savininko pritarimas organizuoti ugdymo procesą VDM būdu;

4.4. Mokyklos Savininkas, teikdamas pritarimą konkrečioje mokykloje organizuoti ugdymo procesą VDM būdu, atsižvelgia į savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos planą ir įsipareigoja sudaryti tinkamas sąlygas VDM įgyvendinimui: padėti mokyklai parengti savivaldybės teritorijoje esančių socialinių partnerių tinklo žemėlapi, prireikus skirti papildomą finansavimą VDM veiklai ir (ar) mokyklos aplinkos pritaikymui, mokyklos ūkio lėšų poreikiui padengti, pritaikyti transporto organizavimo ir maitinimo organizavimo sąlygas VDM.

4.5. Rekomenduojama mokyklai, inicijuojančiai ugdymo proceso organizavimą VDM būdu, ir mokyklos Savininkui dalintis su socialiniais partneriais informacija apie VDM paslaugų poreikį ir galimas teikti paslaugas.

4.6. Nusprendus organizuoti ugdymo procesą VDM būdu rekomenduojama:

4.6.1. nusistatyti VDM ugdymo kryptį / išsigrnynti ugdymo filosofiją, veiklos tikslą, uždavinius ir veiklos turinį;

4.6.2. nusistatyti VDM siektinus rodiklius;

4.6.3. numatyti tikslines grupes, kurios dalyvaus VDM veikloje (pvz., visi mokiniai, tam tikros klasės / grupės, pavieniai mokiniai);

4.6.4. pasirinkti VDM veiklos modelį ar susikurti savo modelį ir nusimatyti konkrečias veiklas;

4.6.5. numatyti pedagoginius darbuotojus, specialistus, socialinius partnerius konkrečioms veikloms vykdyti (mokyklos personalą, socialinius partnerius);

4.6.6. suplanuoti VDM veiklą (t. y. veiklų organizavimo seką, formas ir būdus, vietas, tvarkaraščius ir kt.);

4.6.7. suplanuoti lėšų poreikį ir finansavimo šaltinius VDM veikloms;

4.6.8. kokybiška VDM veikla užtikrinama turimais įprastais mokyklų veiklos įsivertinimo ir išorinio vertinimo įrankiais;

4.6.9. VDM veiklos įsivertinimas atliekamas kolegialiai – dalyvaujant mokyklos bendruomenei, Mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinančiai institucijai, socialiniams partneriams.

5 SKYRIUS. VDM VEIKLOS FINANSAVIMAS

5.1. VDM veikla finansuojama Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų ir kitų šaltinių lėšomis.